

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

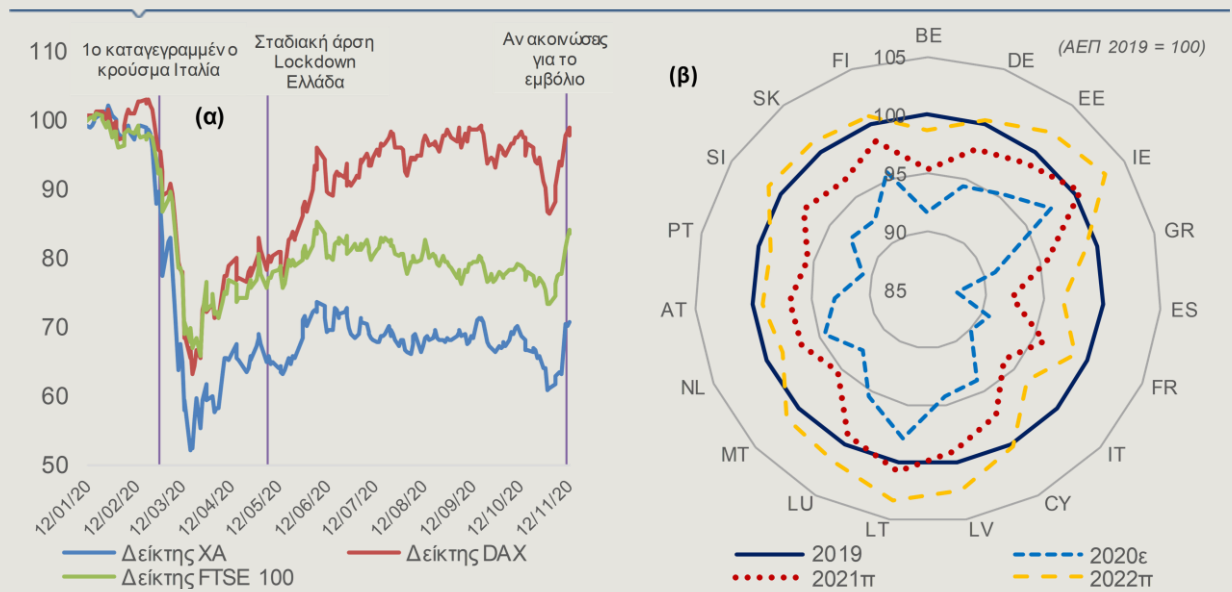
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης, Επενδυτική Στρατηγική και η Εκτίμηση της Συμβολής του στην Ανάπτυξη: Η Ελληνική Οικονομία μετά το Εμβόλιο

Η πρόσφατη ανακοίνωση των εταιρειών Pfizer και BioNTech, σχετικά με την υψηλή αποτελεσματικότητα του εμβολίου που αναπτύσσουν κατά του COVID-19, είχε θετικό αντίκτυπο στα μεγαλύτερα χρηματιστήρια παγκοσμίως αλλά και στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Γράφημα 1α). Ουσιαστικά, οι αγορές προεξόφλησαν τη σταδιακή επιστροφή στην κανονικότητα, από το επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να μειωθεί η πολύ υψηλή αβεβαιότητα, στο μεσοχρόνιο ορίζοντα, σχετικά με την πορεία της πανδημίας COVID-19.

Επιπλέον, η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας μας στο επίπεδο Βα3 από τον οίκο αξιολόγησης Moody's, στις αρχές Νοεμβρίου, είχε επίσης θετικό αποτύπωμα στην περαιτέρω υποχώρηση των αποδόσεων των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Ο οίκος υπογράμμισε το ευνοϊκότερο επενδυτικό περιβάλλον και τη βελτίωση των προοπτικών ανάπτυξης που δημιουργείται από τη σημαντική ρευστότητα που θα διοχετευτεί στην ελληνική οικονομία, την επόμενη τριετία, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης ("Next Generation EU") της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η αποτελεσματική αξιοποίηση των κεφαλαίων αποτελεί μοναδική ευκαιρία για τη χώρα μας, όχι μόνο για να στηριχτεί η οικονομία μετά την τεράστια ζημία που προκάλεσε η πανδημική κρίση αλλά και για να προσαρμοστεί, με ταχύ ρυθμό, στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Η αντίδραση των αγορών στις ανακοινώσεις για το εμβόλιο κατά του COVID-19 και ο προσδοκώμενος χρόνος επιστροφής στην «κανονικότητα 2019»: Προβλέψεις ανά χώρα για την εξέλιξη του ΑΕΠ τη διετία 2021-2022

Πηγή:
Bloomberg,
Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Σημειώσεις:

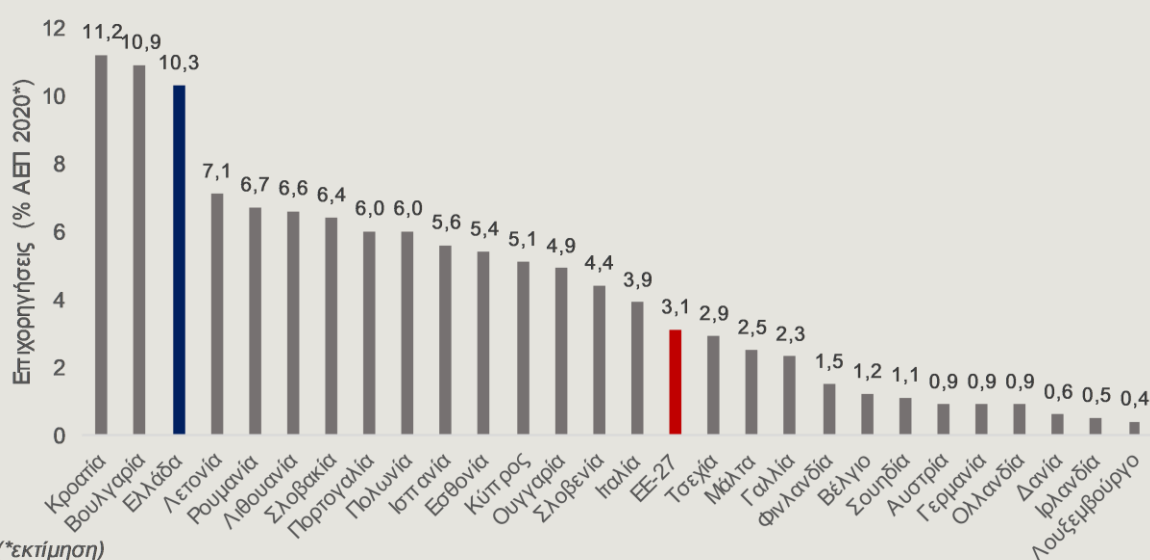
1. Γράφημα 1α: Οι τρεις χρηματιστηριακοί δείκτες έχουν δεικτοποιηθεί στο 100, σύμφωνα με την τιμή που είχαν στην αρχή του έτους (2.1.2020)
2. Γράφημα 1β:
 - ΑΕΠ 2020: εκτίμηση, ΑΕΠ 2021-2022: προβλέψεις (European Economic Forecast, Autumn 2020)
 - BE: Βέλγιο, DE: Γερμανία, EE: Εσθονία, IE: Ιρλανδία, GR: Ελλάδα, ES: Ισπανία, FR: Γαλλία, IT: Ιταλία, CY: Κύπρος, LV: Λετονία, LT: Λιθουανία, LU: Λουξεμβούργο, MT: Μάλτα, NL: Ολλανδία, AT: Αυστρία, PT: Πορτογαλία, SI: Σλοβενία, SK: Σλοβακία, FI: Φινλανδία

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δημοσιεύτηκαν πρόσφατα (European Economic Forecast, Autumn 2020), το ΑΕΠ της Ελλάδας εκτιμάται ότι θα μειωθεί κατά 9% το 2020, ενώ θα ανακάμψει κατά 5% το 2021 και κατά 3,5% το 2022. Αντίστοιχα, για την Ευρωζώνη, εκτιμάται ότι η οικονομική δραστηριότητα το 2020 θα σημειώσει πτώση κατά 7,8%, ενώ θα αυξηθεί το 2021 κατά 4,2% και το 2022 κατά 3%. Η επί τα χείρω αναθεώρηση των προβλέψεων για την ανάκαμψη του ΑΕΠ το 2021 τόσο για την Ελλάδα, όσο και για την ΕΕ-27, σε σύγκριση με τις αντίστοιχες εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οφείλεται στην ένταση του νέου πανδημικού κύματος και στην επακόλουθη υιοθέτηση μέτρων περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας, με σκοπό την αντιμετώπιση του φαινομένου. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκτιμάται ότι τα επίπεδα οικονομικής δραστηριότητας των χωρών της Ευρωζώνης θα προσεγγίσουν το 2022 εκείνα του 2019. (Γράφημα 1β).

Στις εν λόγω προβλέψεις είναι πραγματικά δύσκολο να ενσωματωθεί και να κατανεμηθεί χρονικά το ύψος των θετικών επιδράσεων που αναμένεται να έχουν τα οικονομικά μέτρα που ανακοινώθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19. Συγκεκριμένα, τον Ιούλιο 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε την υιοθέτηση του προγράμματος “Next Generation EU”, ενός Αναπτυξιακού Ταμείου (ή Ταμείο Ανάκαμψης), ύψους Ευρώ 750 δισ. (σε σταθερές τιμές 2018), με σκοπό την ανάκαμψη και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας μετά την πανδημική κρίση. Το εν λόγω πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2021-2027, οι λεπτομέρειες του οποίου συμφωνήθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα, μεταξύ των διαπραγματευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των κρατών-μελών.

Το πρόγραμμα “Next Generation EU” προβλέπει την παροχή επιχορηγήσεων και δανείων προς τα κράτη-μέλη που θα χρηματοδοτηθούν με την έκδοση κοινού ευρωπαϊκού χρέους και τα οποία εκτιμάται ότι θα προσθέσουν 2 ποσοστιαίες μονάδες στην αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ της ΕΕ-27, σε ετήσια βάση, καθ’ όλη τη διάρκειά του (European Economic Forecast, Autumn 2020, Νοέμβριος 2020). Ανάλογη είναι η εκτίμηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (Ομιλία στην εκδήλωση του Κύκλου Ιδεών “Η Ελλάδα μετά την πανδημία”, 22.09.2020) για τις επιπτώσεις του Αναπτυξιακού Ταμείου στον ετήσιο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης της Ελλάδας (1,9%). Οι θετικές επιδράσεις του προγράμματος αναμένεται ότι θα είναι **άμεσες** (“direct”), οι οποίες θα προκύψουν ως αποτέλεσμα των επενδύσεων που θα πραγματοποιηθούν αλλά και **έμμεσες** (“induced”), μέσω των πολλαπλασιαστών της κατανάλωσης αλλά και των επενδύσεων. Επιπρόσθετα, αναμένονται και **δευτερογενείς** θετικές επιδράσεις (“spillover effects”), από την εν γένει τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας και την αλληλεπίδραση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω των υφιστάμενων εμπορικών σχέσεων.

Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του “πακέτου βοήθειας” θα κατανεμηθεί στις χώρες υπό τη μορφή επιχορηγήσεων και συγκεκριμένα Ευρώ 312,5 δισ., μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (“European Recovery and Resilience Facility”-RRF), του οποίου κύριος στόχος είναι η στήριξη των οικονομιών της ΕΕ-27, μετά τις απώλειες που έχουν υποστεί εντός του τρέχοντος έτους, εξαιτίας της πανδημίας COVID-19. Επιπρόσθετα, Ευρώ 71,9 δισ. επιχορηγήσεων θα εκταμιευτούν στο πλαίσιο υφιστάμενων προγραμμάτων, Ευρώ 360 δισ. αναμένεται να λάβουν τα κράτη-μέλη με τη μορφή δανείων, ενώ

ΓΡΑΦΗΜΑ 2
Η εκτιμώμενη κατανομή των επιχορηγήσεων μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ-27, στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης

Πηγή: Oliver Picek, “Spillover Effects from the Next Generation EU”, Leibniz Information Centre for Economics, Intereconomics, 5, 2020

ένα μικρό μέρος μέχρι τη συμπλήρωση των Ευρώ 750 δισ. (περί τα Ευρώ 5,6 δισ.) θα δοθεί υπό τη μορφή εγγυήσεων. Η εκταμίευση των ποσών στο πλαίσιο του προγράμματος “Next Generation EU”, προς τις χώρες της ΕΕ-27, αναμένεται να ξεκινήσει εντός του δευτέρου εξαμήνου του 2021, ενώ ο στόχος είναι το πρόγραμμα να είναι εμπροσθοβαρές. Θα πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι εκκρεμεί η απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την έγκριση του προγράμματος, προκειμένου αυτό να τεθεί σε εφαρμογή.

Παράλληλα, τα κράτη-μέλη της ΕΕ-27 θα πρέπει να καταρτίσουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων, στα οποία θα εκτίθεται η μεταρρυθμιστική και επενδυτική ατζέντα τους. Τα εν λόγω σχέδια θα αξιολογηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με βάση μια σειρά κριτηρίων, όπως οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις, η ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, η δημιουργία θέσεων εργασίας, η οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα του κράτους-μέλους αλλά και η αποτελεσματική συμβολή στην πράσινη και στην ψηφιακή μετάβαση που θα πρέπει -σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΕ- να απορροφήσουν το 37% και το 20%, των πόρων του RRF, αντίστοιχα.

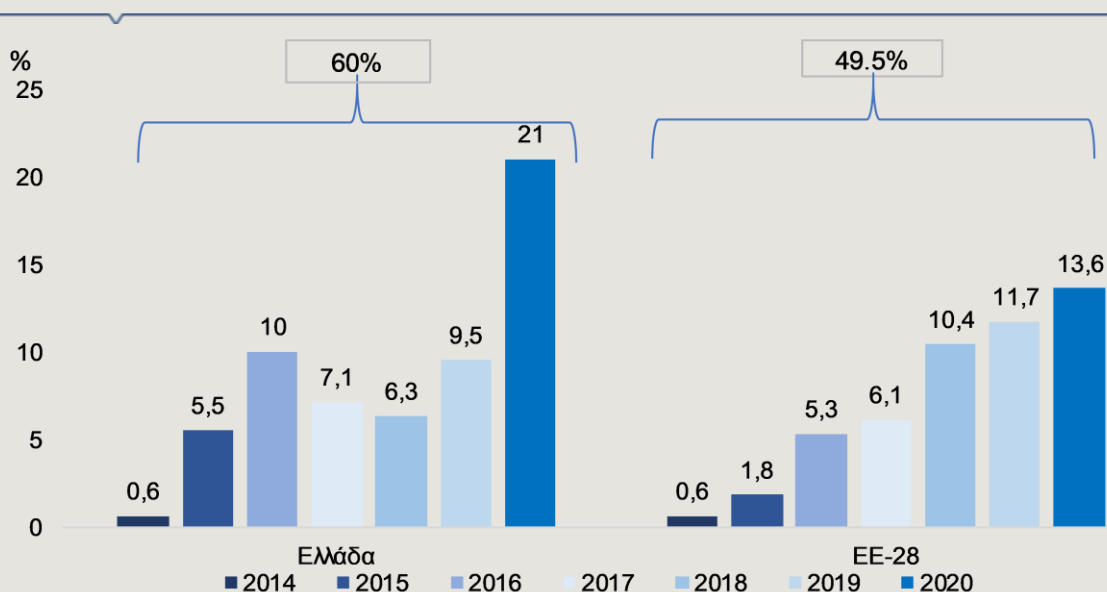
Στο Γράφημα 2 παρουσιάζεται μια εκτίμηση της κατανομής των επιχορηγήσεων του προγράμματος “Next Generation EU”, ως ποσοστό του εκτιμώμενου ΑΕΠ 2020, κάθε χώρας (Oliver Picek, “Spillover Effects from the Next Generation EU”, Leibniz Information Centre for Economics, Intereconomics, 5, 2020). Πρόκειται για εκτίμηση, καθώς εκκρεμεί, όπως προαναφέρθηκε, τόσο η κατάθεση των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας από την πλευρά των κρατών-μελών, όσο και η έγκριση του προγράμματος από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Όπως παρατηρείται στο γράφημα, το ποσοστό των επιχορηγήσεων ως προς το ΑΕΠ του τρέχοντος έτους (εκτίμηση), που θα λάβει η Ελλάδα, είναι το τρίτο υψηλότερο μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών (10,3%), ενώ υπερβαίνει σημαντικά το μέσο όρο της ΕΕ-27 (3,1%). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου αλλά και της Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίες αντιμετωπίζουν εντονότερα τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης και θεωρούνται πιο αδύναμες, αναμένεται να επιδοτηθούν περισσότερο, στο πλαίσιο του προγράμματος, τόσο σε όρους επιχορηγήσεων, όσο και σε όρους δανείων. Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά στα δάνεια, μόνο οι νότιες και οι ανατολικές χώρες αναμένεται να λάβουν τη χρηματοδότηση, καθώς οι χώρες της Δυτικής και Βόρειας Ευρώπης είναι σε θέση να αντλήσουν ρευστότητα από τις αγορές (safe haven status). Τα κριτήρια που έχουν ληφθεί υπόψη για την κατανομή των κονδυλίων ανά χώρα είναι, μεταξύ άλλων, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, το ποσοστό της ανεργίας αλλά και η προβλεπόμενη πτώση του ΑΕΠ το 2020.

Στην ίδια δημοσίευση του Leibniz Information Centre for Economics, γίνεται, επιπλέον, μια πρώτη εκτίμηση της θετικής επίδρασης των επιχορηγήσεων που θα δοθούν στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης, στο ΑΕΠ του κάθε κράτους-μέλους από το 2021. Οι βασικές υποθέσεις της μελέτης παρατίθενται αναλυτικά στο τέλος του παρόντος Δελτίου¹. Μεταξύ αυτών, είναι ότι τα προβλεπόμενα κονδύλια θα απορροφηθούν εξ ολοκλήρου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Η ετήσια απορρόφηση των κονδυλίων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020, σε Ελλάδα και σε Ευρωπαϊκή Ένωση (ως ποσοστό του συνολικού ποσού που έχει δεσμευτεί για τη χώρα)

Πηγή: Bruegel

Σημειώσεις:

- Τα στοιχεία περιλαμβάνουν και το Ηνωμένο Βασίλειο (ΕΕ-28) και αφορούν την απορρόφηση των χρηματοδοτικών πόρων του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Τα ποσοστά απορρόφησης για το 2020 αποτελούν εκτιμήσεις που βασίζονται στην υπόθεση ότι τα μέσα ημερησία ποσά πληρωμής της περιόδου 1.1.2020-11.9.2020 θα πραγματοποιηθούν κατά μέσο όρο και κατά το χρονικό διάστημα 12.9.2020- 31.12.2020

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε αυτό το πεδίο η χώρα μας έχει σημειώσει βελτίωση τα τελευταία χρόνια, καθώς το ετήσιο ποσοστό απορρόφησης των κονδυλίων του τελευταίου ΕΣΠΑ που εντάσσονται στα προγράμματα του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης αυξήθηκε σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν. Ως αποτέλεσμα, εκτιμάται - σύμφωνα με εκτιμήσεις του Bruegel think tank – ότι η Ελλάδα επέτυχε την τρίτη καλύτερη επίδοση σωρευτικά στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 απορροφώντας το 60% έναντι 49,5% του κοινοτικού μέσου (Γράφημα 3).

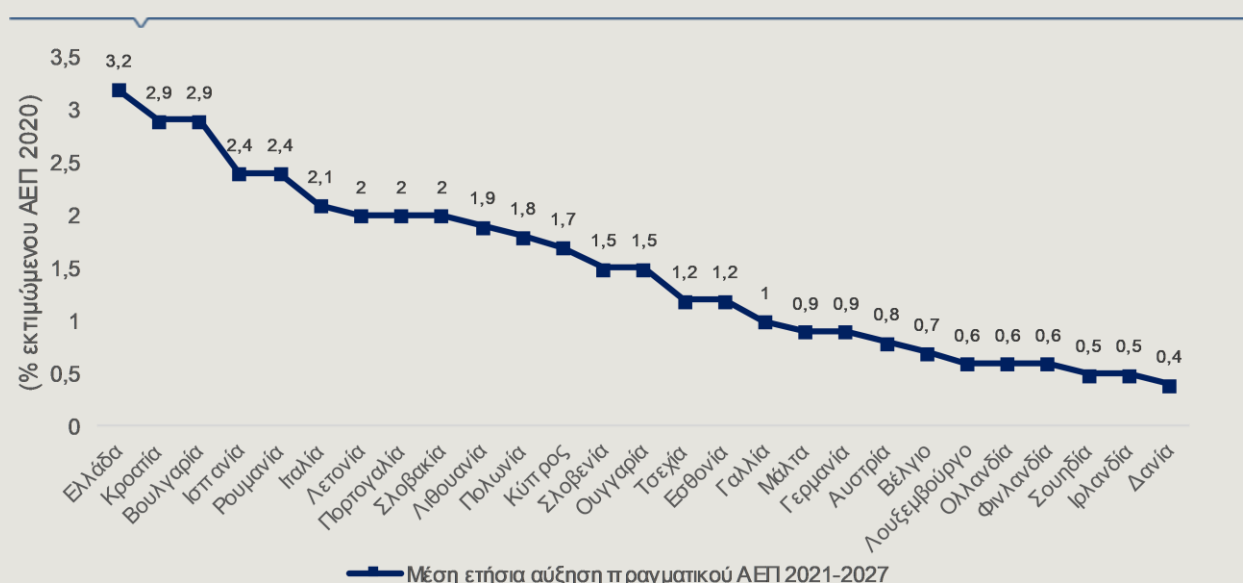
Σύμφωνα με την εκτίμηση της μελέτης (ΟΙ. Picek, Intereconomics), η σωρευτική αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ της Ελλάδας που προβλέπεται για τα έτη 2021-2027, η οποία αναμένεται να προκύψει ως αποτέλεσμα των επιχορηγήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης, υπολογίζεται σε 22,5 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ 2020 (εκτίμηση που συμπεριλαμβάνει τις άμεσες, έμμεσες και δευτερεύουσες επιδράσεις). Η εν λόγω εκτιμώμενη αύξηση αναμένεται να είναι η υψηλότερη μεταξύ των χωρών της ΕΕ-27. Υπολογίζοντας την αναγωγή σε επίπεδο έτους, για το διάστημα 2021-2027, η μέση ετήσια αύξηση του ΑΕΠ στη χώρα μας, λόγω του ΝΓΕΥ, εκτιμάται, *ceteris paribus*, σε 3,2% του ΑΕΠ 2020 (Γράφημα 4). Σημειώνεται ότι ο αντίστοιχος μέσος όρος των χωρών της ΕΕ-27 προσεγγίζει την εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μέση ετήσια αύξηση 2%, ενώ η εκτίμηση για την Ελλάδα είναι περισσότερο αισιόδοξη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τα συμπεράσματα της μελέτης, η άνοδος του ΑΕΠ στις οικονομικά ασθενέστερες χώρες που αναμένεται να λάβουν και τις υψηλότερες επιχορηγήσεις (ως ποσοστό του ΑΕΠ) θα είναι συγκριτικά εντονότερη και θα προέλθει κυρίως από τις αναπτυξιακές δράσεις που θα υιοθετήσουν οι εν λόγω χώρες (άμεσες επιδράσεις). Αντίθετα, στις πιο ισχυρές ευρωπαϊκές οικονομίες που επιδοτούνται συγκριτικά λιγότερο στο πλαίσιο του προγράμματος, η αύξηση του ΑΕΠ θα είναι σχετικά ηπιότερη, ενώ προβλέπεται να προέλθει, πρωτίστως, ως αποτέλεσμα των spillover effects, δηλαδή μέσω της ανόδου των εξαγωγών τους. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στο παραγωγικό μοντέλο των χωρών της Δυτικής και Βόρειας Ευρώπης, με τη ζήτηση για τα εξαγωγικά κεφαλαιουχικά αγαθά των χωρών αυτών να αναμένεται να είναι αυξημένη. Η ταυτόχρονη ανάληψη αναπτυξιακών δράσεων από τις χώρες της ΕΕ-27 θα είναι καθοριστικής σημασίας καθώς τα οφέλη πολλαπλασιάζονται μέσω της αλληλεπίδρασης των οικονομιών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το δυσμενέστερο σενάριο, το οποίο λαμβάνει υπόψη μόνο τις άμεσες επιδράσεις των επιχορηγήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και όχι τις έμμεσες και τις δευτερεύουσες, η αύξηση του ΑΕΠ της Ελλάδας υπολογίζεται σε 7,7% συνολικά για την επταετία 2021-2027, ή 1,1% ετησίως (ποσοστό του ΑΕΠ 2020).

Ταμείο Ανάκαμψης και Επενδυτική Στρατηγική: Μία Ευκαιρία που δεν πρέπει να πάει χαμένη

Εκτός από την κοινή - σε ευρωπαϊκό επίπεδο - αντιμετώπιση των δυσμενών οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας, στόχος του προγράμματος “Next Generation EU” είναι να γίνει, την επόμενη επταετία, ένα επιπρόσθετο βήμα προς τη σύγκλιση των οικονομιών της Ευρώπης. Επιπλέον, το πρόγραμμα αποτελεί μια

Εκτιμώμενη μέση ετήσια αύξηση πραγματικού ΑΕΠ 2021-2027, προερχόμενη από τις επιχορηγήσεις του προγράμματος “Next Generation EU”: Σύνολο άμεσων, έμμεσων και δευτερογενών επιδράσεων

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Πηγή: Oliver Picek, “Spillover Effects from the Next Generation EU”, Leibniz Information Centre for Economics Intereconomics, 5, 2020

ευκαιρία για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων της ΕΕ-27, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση. Πιο αναλυτικά, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στα σχέδιά τους επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις στους ακόλουθους επτά άξονες:

- Ανάπτυξη διαχρονικά βιώσιμων και φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών (future-proof clean technologies) και επιτάχυνση της ανάπτυξης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (*Power up*)
- Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων (*Renovate*)
- Προώθηση διαχρονικά βιώσιμων και φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών για την επιτάχυνση της χρήσης βιώσιμων και έξυπνων μεταφορών, σταθμών φόρτισης και ανεφοδιασμού και επέκταση των δημόσιων μεταφορών (*Recharge and Refuel*)
- Ανάπτυξη ταχέων ευρυζωνικών υπηρεσιών σε όλες τις περιφέρειες και σε όλα τα νοικοκυριά, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων οπτικών ινών και 5G (*Connect*)
- Ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης και των δημόσιων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών συστημάτων και των συστημάτων υγείας (*Modernise*)
- Αύξηση των ικανοτήτων υπολογιστικού νέφους και δεδομένων και ανάπτυξη των πλέον ισχυρών και βιώσιμων επεξεργαστών (*Scale-up*)
- Προσαρμογή των εκπαιδευτικών συστημάτων για την υποστήριξη των ψηφιακών δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης για όλες τις ηλικίες (*Reskill and upskill*)

Οι επενδύσεις προς τις ανωτέρω κατευθύνσεις αναμένεται να ενισχύσουν την παραγωγικότητα των ευρωπαϊκών οικονομιών και, επομένως, να έχουν θετικές επιδράσεις στην οικονομική μεγέθυνση και μεσοπρόθεσμα.

Η επίτευξη βιώσιμης και ισχυρής οικονομικής ανάπτυξης προϋποθέτει, επιπλέον, την εξασφάλιση υψηλής διεθνούς ανταγωνιστικότητας και δυναμικής ανάπτυξης των κλάδων που έχουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Η χώρα μας έχει την ευκαιρία να αξιοποιήσει τα κονδύλια που θα διοχετευτούν στην ελληνική οικονομία μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, για να χρηματοδοτηθεί το μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα της Κυβέρνησης, το οποίο θα ενδυναμώσει την ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας. Οι τομείς στους οποίους θα πρέπει να κατευθυνθεί η χρηματοδότηση είναι, μεταξύ άλλων, ο ψηφιακός μετασχηματισμός του δημόσιου τομέα, γεγονός που θα έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη και στον ιδιωτικό τομέα. Για παράδειγμα, η ανάπτυξη νέων συστημάτων ή η αναβάθμιση των υφιστάμενων ηλεκτρονικών συστημάτων θα βοηθήσει στην περαιτέρω:

- απλοποίηση των διαδικασιών ίδρυσης επιχείρησης,
- στις ταχύτερες διαδικασίες μεταβίβασης ακινήτων,
- στην ταχύτερη έκδοση οικοδομικών αδειών και στην απλοποίηση των διαδικασιών ηλεκτροδότησης,
- στη διευκόλυνση λήψης πιστώσεων,
- στη βελτιστοποίηση των διαδικασιών του διεθνούς εμπορίου και
- στην ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

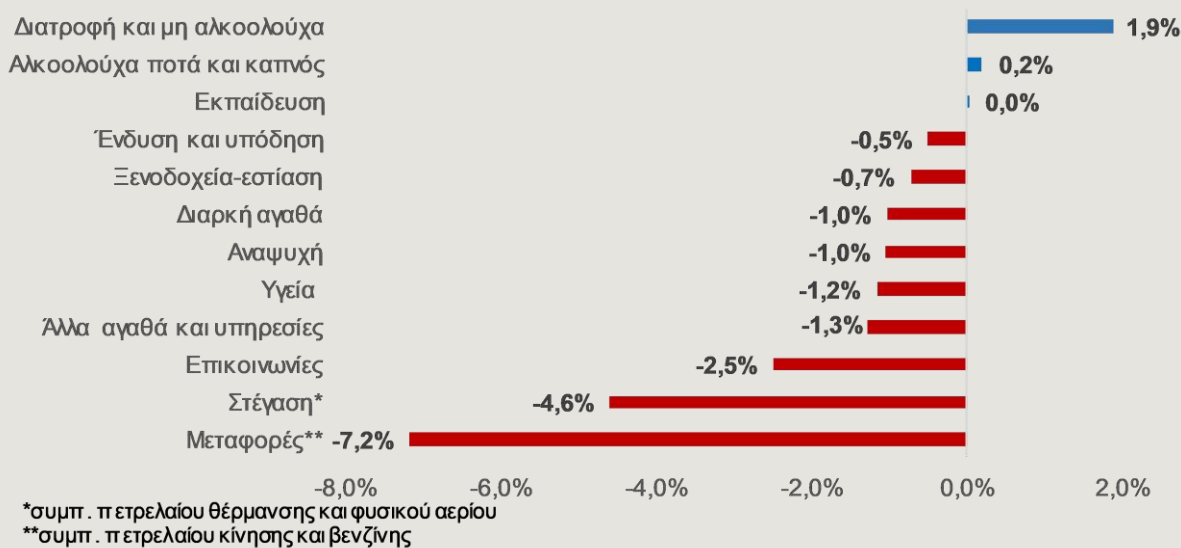
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) και Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (Εν.ΔΤΚ)

Ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, τον Οκτώβριο, ήταν μειωμένος κατά 1,8%, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2019, ενώ αυξήθηκε κατά 0,3%, σε σχέση με τον Σεπτέμβριο. Επιπλέον, ο δομικός πληθωρισμός, δηλαδή ο πληθωρισμός, εξαιρουμένων των καυσίμων, των τροφίμων, των ποτών και του καπνού², διαμορφώθηκε, τον Οκτώβριο, στο -1,4%.

Όσον αφορά στις ομάδες αγαθών και υπηρεσιών, τον Οκτώβριο, η πλειονότητά τους κατέγραψε αρνητικό ρυθμό ετήσιας μεταβολής τιμών, με τις μεγαλύτερες μειώσεις να σημειώνονται στις «Μεταφορές» (-7,2%), στη «Στέγαση» (-4,6%) και στις «Επικοινωνίες» (-2,5%). Αντίθετα, άνοδος καταγράφηκε στις κατηγορίες «Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά» (+1,9%) και «Αλκοολούχα ποτά και καπνός» (+0,2%) (Γράφημα 5).

Ο ΔΤΚ μειώθηκε, το διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου κατά 1,1%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, λόγω της αδύναμης ζήτησης και των χαμηλότερων τιμών του πετρελαίου. Οι αποπληθωριστικές πιέσεις ήταν εντονότερες στις «Μεταφορές» (-4,9%) και στη «Στέγαση» (-3,7%), ενώ αντίθετα, τη μεγαλύτερη άνοδο κατέγραψαν οι τιμές στην «Ένδυση και υπόδηση» (+1,8%) και στην κατηγορία «Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά» (+1,4%). Σημειώνεται ότι, κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου του 2019, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή είχε παρουσιάσει οριακή ετήσια άνοδο κατά 0,2%.

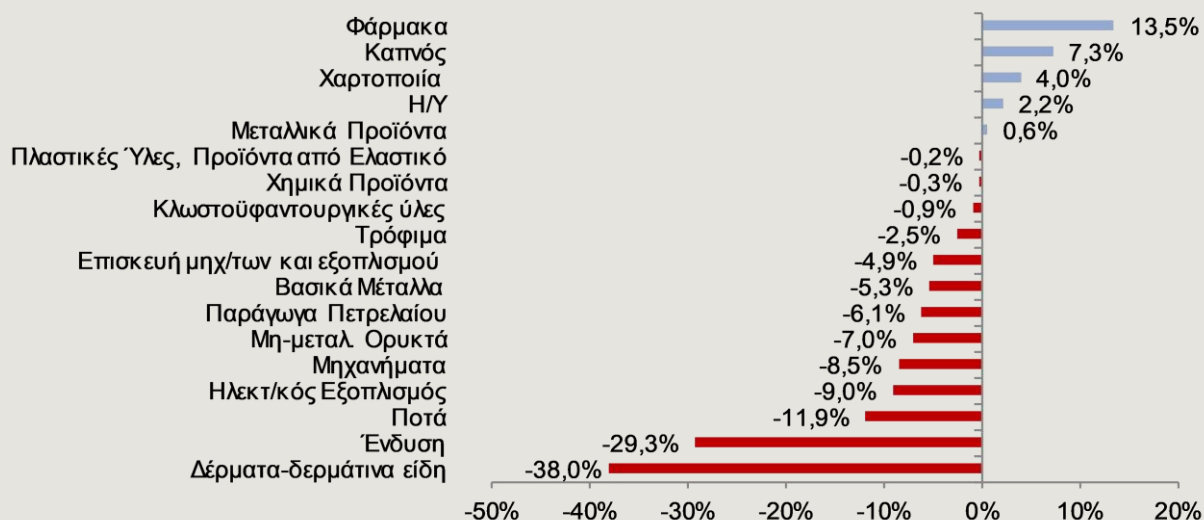
Επιπλέον, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)³ μειώθηκε κατά 2%, σε ετήσια βάση, τον Οκτώβριο, ενώ ο ΕνΔΤΚ με Σταθερούς Φόρους (ΕνΔΤΚ-ΣΦ) παρουσίασε πτώση κατά 1,1%, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Ο μέσος ΕνΔΤΚ, τη χρονική περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου, μειώθηκε κατά 1,1%, σε σχέση με τον ίδιο διάστημα του 2019, ενώ ο μέσος ΕνΔΤΚ-ΣΦ, αντίστοιχα, παρέμεινε στο ίδιο περίπου επίπεδο.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5
Ετήσιες Μεταβολές Ομάδων Αγαθών και Υπηρεσιών Εθνικός ΔΤΚ, Οκτώβριος 2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Βιομηχανική Παραγωγή

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου, ο γενικός δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής μειώθηκε κατά 3,7%, σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης κατά 0,7%, το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στη μείωση της παραγωγής που καταγράφηκε στη μεταποίηση (-2,6%), στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος (-8,1%) και στα ορυχεία-λατομεία (-5,7%). Αντίθετα, αύξηση της

ΓΡΑΦΗΜΑ 6
Ετήσια Μεταβολή του Δείκτη Παραγωγής σε Επιλεγμένες Μεταποιητικές Βιομηχανίες, Ιαν.-Σεπτ. 2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

παραγωγής σημειώθηκε στην παροχή νερού (+0,7%).

Αναλυτικότερα στη μεταποίηση (Γράφημα 6), κατά τους πρώτους εννέα μήνες του έτους, οι 16 από τους 24 κλάδους παρουσίασαν μείωση της παραγωγής τους. Οι πιο σημαντικοί, με βάση τη στάθμισή τους στο δείκτη της μεταποίησης, που παρουσίασαν υποχώρηση το πρώτο εννεάμηνο του 2020 ήταν οι κλάδοι των δερμάτων και δερμάτινων ειδών (-38%), της ένδυσης (-29,3%), της ποιοποίησης (-11,9%), του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (-9%), των μηχανημάτων (-8,5%), των μη μεταλλικών ορυκτών (-7%), των παραγώγων πετρελαίου (-6,1%), των βασικών μετάλλων (-5,3%), της επισκευής και εγκατάστασης μηχανημάτων και εξοπλισμού (-4,9%), των τροφίμων (-2,5%), των κλωστοϋφαντουργικών υλών (-0,9%), των χημικών προϊόντων (-0,3%) και των πλαστικών υλών και προϊόντων από ελαστικό (-0,2%). Αντίθετα, αύξηση της παραγωγής τους παρουσίασαν κλάδοι, όπως τα φαρμακευτικά προϊόντα (+13,5%), τα προϊόντα καπνού (+7,3%), η χαρτοποιία (+4%), οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ηλεκτρονικά και οπτικά προϊόντα (+2,2%) και τα μεταλλικά προϊόντα (+0,6%).

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Οι Οικονομικές Προτεραιότητες του Νέου Προέδρου των ΗΠΑ και ο Αντίκτυπος στην Παγκόσμια Οικονομία

Η αδυναμία ελέγχου της Γερουσίας και ο βαθμός ελευθερίας στην άσκηση οικονομικής πολιτικής

Ο Joe Biden έχει πλέον τις απαραίτητες ψήφους για να εκλεγεί ως ο 46ος πρόεδρος των ΗΠΑ από το Κολλέγιο των Εκλεκτόρων (Electoral College), ενώ το Δημοκρατικό κόμμα θα συνεχίσει να διατηρεί τον έλεγχο της Βουλής των Αντιπροσώπων. Οι Δημοκρατικοί, ωστόσο, πιθανώς δεν θα αποκτήσουν τον έλεγχο της Γερουσίας, γεγονός που σημαίνει ότι οι δυνατότητες πλήρους εφαρμογής της πολιτικής που θέλει να ακολουθήσει ο νέος πρόεδρος περιορίζονται σε κάποιο βαθμό.

Ο νέος πρόεδρος θα κληθεί να αντιμετωπίσει έναν μακρύ κατάλογο προκλήσεων, ξεκινώντας από τη βελτίωση της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και τον έλεγχο των δαπανών της, μέχρι την αντιμετώπιση των εμπορικών εντάσεων με την Κίνα. Ωστόσο, η σημαντικότερη και η πιο άμεση πρόκληση θα είναι η διαχείριση της κρίσης που έχει προκαλέσει η εξάπλωση της νόσου COVID-19, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής της επίπτωσης. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, μέχρι τις 11 Νοεμβρίου, είχαν καταγραφεί στις ΗΠΑ περίπου 9,9 εκατομμύρια κρούσματα COVID-19, ενώ περισσότερα από 236 χιλιάδες άτομα είχαν χάσει τη ζωή τους. Η σφοδρότητα της πανδημίας COVID-19 έχει επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τη δημοσιονομική θέση των ΗΠΑ, γεγονός που αποτυπώθηκε στη διόγκωση του ελλείμματος του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού στο ιστορικά υψηλό επίπεδο των 3,1 τρις. δολαρίων ΗΠΑ (Congressional Budget Office-Monthly Budget Review, November 2020), για το οικονομικό έτος 2020 που έληξε τον περασμένο Σεπτέμβριο. Σημειώνεται ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2020 αντιστοιχούσε με το 14,9% του ΑΕΠ, έναντι 4,6% το 2019 και 3,8% το 2018.

Άμεση προτεραιότητα του νέου προέδρου ο περιορισμός εξάπλωσης της πανδημίας

Με δεδομένη την κατάσταση που έχει προκληθεί από την πανδημική κρίση στις ΗΠΑ, θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι ο Joe Biden θα θέσει ως πρώτη πολιτική προτεραιότητα τον περιορισμό εξάπλωσης της πανδημίας COVID-19, μεταθέτοντας σε μεταγενέστερο χρόνο τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις και τα έργα υποδομών που προανήγγειλε στην προεκλογική του εκστρατεία. Σημειώνεται ότι ο νέος πρόεδρος έχει δεσμευτεί να προωθήσει πολιτικές σχετικά με τις υποδομές, τις κατασκευές και την ιατρική περίθαλψη, αντιστρέφοντας ορισμένες φορολογικές ελαφρύνσεις που ωφελούν δυσανάλογα τις επιχειρήσεις και τους πλούσιους ιδιώτες. Όσον αφορά στο «σχέδιο δράσης» του Joe Biden για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, αυτό στηρίζεται σε επτά σημεία. Ειδικότερα, το σχέδιο περιλαμβάνει την υποχρεωτική χρήση μάσκας, την ευρεία διαθεσιμότητα δωρεάν τεστ ανίχνευσης της νόσου COVID-19, τη διάθεση 25 δισ. δολαρίων ΗΠΑ για την παραγωγή και τη διανομή εμβολίων κατά της νόσου, την πλήρη ανάπτυξη και λειτουργία των απαραίτητων προμηθειών υγειονομικού υλικού, προσωπικού και εγκαταστάσεων, καθώς και την επαναφορά της χώρας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ). Επιπρόσθετα, ο νέος πρόεδρος, πριν λίγες ημέρες, ανακοίνωσε τη δημιουργία μιας ομάδας καταξιωμένων επιστημόνων και ειδικών επί θεμάτων δημόσιας υγείας, η οποία θα τον συμβουλεύει για τους χειρισμούς του, στο επιδημιολογικό επίπεδο. Στο

οικονομικό επίπεδο, αναμένεται να συνεχιστούν από την πλευρά του Joe Biden τα μέτρα ανακούφισης που ίσχυσαν το προηγούμενο διάστημα, όπως άμεσες πληρωμές σε νοικοκυριά, ομοσπονδιακά επιδόματα ανεργίας, στήριξη σε μικρές επιχειρήσεις, καθώς και σε ομοσπονδιακές και τοπικές κυβερνήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα άμεσης ρευστότητας.

Φορολογικές μεταρρυθμίσεις υπό το πρίσμα της «δίκαιης κατανομής» του φορολογικού βάρους

Η πολιτική του νέου Προέδρου χαρακτηρίζεται από τις κάτωθι σημαντικές φορολογικές μεταρρυθμίσεις:

- Επαναφορά του ανώτατου φορολογικού συντελεστή για τα πλέον υψηλά εισοδήματα στο 39,6%, από 37%.
- Αύξηση του φορολογικού συντελεστή των εταιρικών κερδών στο 28%, από 21%.
- Αύξηση του φορολογικού συντελεστή στα κέρδη κεφαλαίου σε 40%, για όσους έχουν ετήσια εισοδήματα άνω του 1 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ.
- Ελάχιστος φόρος 15% επί των εταιρικών κερδών για επιχειρήσεις με καθαρά έσοδα άνω των 100 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ.
- Καμία νέα φορολογική επιβάρυνση για εισοδήματα κάτω από 400.000 δολάρια ΗΠΑ ετησίως.

Οι φορολογικές προτάσεις Biden εκτιμάται ότι θα αποδώσουν έσοδα ύψους περίπου 2,8 τρισ. δολαρίων ΗΠΑ, κατά το διάστημα 2021-2030, καθώς θα αυξήσουν τους φόρους κυρίως στα φυσικά πρόσωπα με υψηλό εισόδημα, ενώ θα καταστήσουν προοδευτικότερο το φορολογικό κώδικα. Οι προτεινόμενες φορολογικές αυξήσεις που θα επιβληθούν σε πλούσιους ιδιώτες και επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της αρχής της διανεμητικής δικαιοσύνης, αναμένεται να βρει υποστηρικτές στο δημόσιο διάλογο, καθώς η πανδημία έχει επιδεινώσει την εισοδηματική ανισότητα σε όλο τον κόσμο. Στόχος του νέου προέδρου είναι να αναστραφούν οι υπερβολές στη μείωση της φορολογίας των επιχειρήσεων που εισήγαγε ο πρόεδρος Trump, να μειωθούν τα κίνητρα για τη χρήση εξωχώριων (Offshore) εταιρειών, να αποτραπεί η φοροδιαφυγή και να εξασφαλιστεί ότι οι εταιρείες πληρώνουν το φορολογικό μερίδιο που τους αναλογεί. Στο πλαίσιο περιορισμού της χρήσης εξωχώριων εταιρειών, προτείνεται η αύξηση του φορολογικού συντελεστή επί των κερδών που επιτυγχάνουν οι θυγατρικές εταιρειών των ΗΠΑ, στο 21%.

Ωστόσο, η εξέλιξη της πανδημίας COVID-19 μπορεί να θέσει εμπόδια στις προθέσεις του νέου προέδρου, καθώς μια αύξηση της φορολογίας σε λάθος χρονική στιγμή μπορεί να λειτουργήσει ανασταλτικά στην οικονομική ανάκαμψη. Αξίζει να επισημανθεί ότι οι προτεινόμενες φορολογικές προτάσεις θα πρέπει να τύχουν της έγκρισης της Γερουσίας. Όμως, όπως ήδη αναφέρθηκε, ο έλεγχος της Γερουσίας δεν είναι δεδομένος, καθώς σε ορισμένες πολιτείες δεν έχουν κριθεί τα αποτελέσματα, ενώ, στην πολιτεία της Georgia, θα υπάρξουν επαναληπτικές εκλογές που θα διεξαχθούν στις 5 Ιανουαρίου 2021. Εάν οι Ρεπουμπλικάνοι διατηρήσουν έστω και οριακή πλειοψηφία, είναι πιθανό να αντισταθούν στις προσπάθειες αλλαγής του φορολογικού νόμου του προέδρου Trump, ενώ δεν αποκλείεται να είναι περισσότερο επιφυλακτικοί σχετικά με τον αντίκτυπο των φορολογικών αυξήσεων στα υψηλότερα εισοδηματικά στρώματα.

Κλιματική αλλαγή και διεθνές εμπόριο

Ο νέος πρόεδρος έχει εκφράσει την επιθυμία να εργαστεί για να αποκαταστήσει τις παραδοσιακές διεθνείς συμμαχίες και να εμπλακεί ξανά σε ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή και το πολυμερές εμπορικό σύστημα, με συμβολή εργατικών συνδικάτων και περιβαλλοντικών οργανώσεων. Ο Joe Biden έχει μια διαφορετική προσέγγιση από τον προκάτοχό του για τη μεγαλύτερη μεσοπρόθεσμη έως μακροπρόθεσμη παγκόσμια πρόκληση του πλανήτη, την κλιματική αλλαγή. Ο Biden επιθυμεί η οικονομία των ΗΠΑ να παύσει την εξάρτησή της από το πετρέλαιο και η χώρα να επανέλθει στη Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα, την οποία εγκατέλειψε επίσημα στις 4 Νοεμβρίου 2020. Στο πλαίσιο αυτό, σχεδιάζει η νέα ομοσπονδιακή κυβέρνηση να επενδύσει τουλάχιστον 1,7 δισ. δολάρια ΗΠΑ, σε διάστημα 10 ετών, σε τεχνολογίες καθαρής ενέργειας, προκειμένου να επιτύχει τους στόχους για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ οι ΗΠΑ να γίνουν ουδέτερες ως προς τη χρήση άνθρακα μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 2030.

Ο νέος πρόεδρος έχει αναφερθεί πολύ συχνά στην έννοια του «δίκαιου εμπορίου» και έχει επισημάνει την ανάγκη επιστροφής σε ένα περισσότερο ελεύθερο εμπορικό περιβάλλον, με κανόνες που δίνουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε νέες αγορές για τα αμερικανικά αγαθά και τις υπηρεσίες. Όσον αφορά στη σχέση των ΗΠΑ με την Κίνα, παρόλο που ήταν επικριτικός για την επιβολή των δασμών, στην περίοδο του προκατόχου του, δεν έχει υπάρξει κάποια αναφορά εκ μέρους του για το αν θα καταργήσει δασμούς ή για το αν η κυβέρνησή του θα κάνει παραχωρήσεις σε θέματα όπως η πνευματική ιδιοκτησία, οι επιδοτήσεις και η στήριξη κρατικών βιομηχανιών. Άλλωστε τα σχέδια «Made in America» και «Build Back Better» που θέλει να

εφαρμόσει ο Biden υποδηλώνουν ότι ο εκλεγμένος πρόεδρος είναι υπέρ των πολιτικών που ενθαρρύνουν την τόνωση της μεταποιητικής δραστηριότητας στις ΗΠΑ και τη μείωση της εμπορικής εξάρτησης από αλλοδαπούς προμηθευτές.

Η αξιολόγηση των οικονομικών προτάσεων (Bidenomics)

Στοχεύοντας στην αναζωογόνηση της οικονομίας, ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ θα επιζητήσει ένα νέο κρατικό πακέτο τόνωσης της οικονομίας συνολικής αξίας 2-3 τρις. δολαρίων ΗΠΑ (11%-15% του ΑΕΠ), το οποίο θα δίνει έμφαση στις επενδύσεις για την κρατική έρευνα και την καινοτομία (η έρευνα και η καινοτομία έχει μειωθεί από 1,5% του ΑΕΠ το 1960, σε 0,7% σήμερα), στις υποδομές, στις κατασκευές, στις αλυσίδες εφοδιασμού και στην καθαρή ενέργεια. Με το πακέτο «Made in America» του Biden αναμένεται να δημιουργηθούν εκατομμύρια θέσεις εργασίας, θα υπάρξουν επενδύσεις στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα δοθεί έμφαση στην επιστροφή σε τοπικές αλυσίδες εφοδιασμού, η ανάγκη των οποίων καταγράφηκε έντονα την περίοδο της πανδημίας COVID-19.

Ο 46ος πρόεδρος θα κληθεί να βρει λύση σε μερικά από αυτά, ως ένας ικανός διαχειριστής που πιστεύει στα θεσμικά όργανα, καθώς αρκετά εκατομμύρια Αμερικανών αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της μακροχρόνιας ανεργίας και πολλές μικρές επιχειρήσεις βρίσκονται πολύ κοντά στην πτώχευση. Παράλληλα με την άρση των αυστηρών περιορισμών στη μεταναστευση, θα προσπαθήσει να αυξήσει το βιοτικό επίπεδο με τη διαμόρφωση του ελάχιστου ωρομισθίου στα 15 δολ. ΗΠΑ και την κοινωνική κινητικότητα μέσω μεγαλύτερων δαπανών στην εκπαίδευση, στην υγειονομική περίθαλψη και στη στέγαση. Οι αυξήσεις της φορολογίας και των δημοσίων δαπανών που θέλει να εισαγάγει ο νέος πρόεδρος δεν αξιολογούνται ως υπερβολικές. Ωστόσο, υποδηλώνουν ένα μέτρια μεγαλύτερο κράτος, ενώ βρίσκονται στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης των χρόνιων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ΗΠΑ. Οι πολιτικές που τελικά θα κατορθώσει να εφαρμόσει ο νεοεκλεγείς πρόεδρος θα είναι συνάρτηση των πολιτικών συσχετισμών που θα επικρατήσουν στο Κογκρέσο.

ΗΠΑ

Αγορά Εργασίας

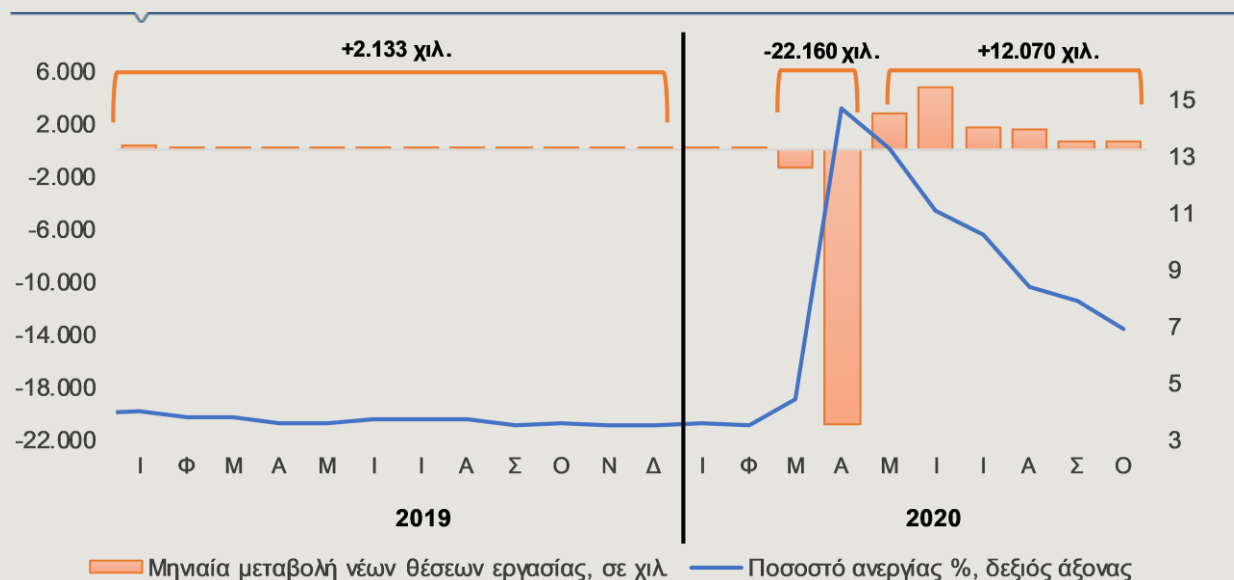
Το ποσοστό της ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία) υποχώρησε περαιτέρω, τον Οκτώβριο, στο 6,9% (11,1 εκατ. άνεργοι), από 7,9%, τον Σεπτέμβριο. Πρόκειται για τον έκτο διαδοχικό μήνα αποκλιμάκωσης του ποσοστού της ανεργίας, εξέλιξη που αποδίδεται στην επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας, από τις αρχές Μαΐου, ενώ η μείωση ήταν μεγαλύτερη από τις εκτιμήσεις της αγοράς. Ωστόσο, το ποσοστό της ανεργίας είναι κατά 3,4 ποσοστιαίες μονάδες μεγαλύτερο (5,3 εκατ. περισσότεροι άνεργοι) από αυτό του Φεβρουαρίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι, στο διάστημα Σεπτεμβρίου 2019-Φεβρουαρίου 2020, το ποσοστό της ανεργίας κυμαινόταν στο εύρος 3,5%-3,6% (τα χαμηλότερα ποσοστά των τελευταίων 50 ετών), ενώ, από το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, εμφανίζει έντονη μεταβλητότητα. Είναι ενδεικτικό ότι, τον Απρίλιο, το ποσοστό της ανεργίας ανήλθε στο 14,7%, το οποίο αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό που έχει καταγραφεί στα χρονικά της έρευνας (από τον Ιανουάριο 1948), ενώ έκτοτε βαίνει μειούμενο.

Όσον αφορά στα επιμέρους χαρακτηριστικά, το ποσοστό της ανεργίας στους νέους, ηλικίας 16-19 ετών, διαμορφώθηκε στο 13,9%, τον Οκτώβριο, έναντι 15,9%, τον προηγούμενο μήνα, ενώ, στους άνδρες και στις γυναίκες, άνω των 20 ετών, υποχώρησε σε 6,7% και 6,5%, αντίστοιχα, από 7,4% και 7,7%. Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης, το χαμηλότερο ποσοστό της ανεργίας εξακολουθεί να εμφανίζεται στους κατόχους πανεπιστημιακού τίτλου (4,2%, έναντι 4,8%, τον Σεπτέμβριο), ενώ το υψηλότερο στους μη έχοντες απολυτήριο λυκείου (9,8%, έναντι 10,6%, τον Σεπτέμβριο). Επιπλέον, τον Οκτώβριο, δημιουργήθηκαν περίπου 638 χιλ. νέες θέσεις απασχόλησης, στην οικονομία των ΗΠΑ, έναντι 672 χιλ. νέων θέσεων, τον Σεπτέμβριο. Οι νέες θέσεις δημιουργήθηκαν, κυρίως, στις παροχές υπηρεσιών αναψυχής και φιλοξενίας (271 χιλ.). Στην κατηγορία αυτή έχουν προστεθεί 4,8 εκατ. θέσεις απασχόλησης από τον Απρίλιο, αλλά υπολείπονται 3,5 εκατ. θέσεις προκειμένου να επανέλθει η απασχόληση στον κλάδο στα επίπεδα του Φεβρουαρίου. Σημειώνεται ότι, το δίμηνο Μαρτίου-Απριλίου, υπήρξε ραγδαία μείωση κατά 22,2 εκατ. θέσεις απασχόλησης στην οικονομία των ΗΠΑ, εκ των οποίων 12,1 εκατ. θέσεις απασχόλησης ανακτήθηκαν τους έξι επόμενους μήνες (Γράφημα 7), απέχοντας, ωστόσο, αρκετά από την επιστροφή στα προ της πανδημικής κρίσης επίπεδα. Επιπλέον, τον Οκτώβριο, το 21,2% των εργαζομένων δήλωσε ότι εργάστηκε εξ αποστάσεως (τηλεργασία), λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, έναντι 22,7%, τον Σεπτέμβριο, ενώ περίπου το 82,5% των εργαζομένων απασχολούνταν με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και το 17,5% με μερικής απασχόλησης.

Το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό (ήτοι ο λόγος των ατόμων που απασχολούνται ή αναζητούν εργασία προς το σύνολο του εργατικού δυναμικού, ηλικίας 16 ετών και άνω) αυξήθηκε, τον Οκτώβριο, σε

61,7%, από 61,4%, τον Σεπτέμβριο. Επισημαίνεται ότι, τον Απρίλιο, το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό είχε υποχωρήσει σε 60,2%, το οποίο ήταν το χαμηλότερο ποσοστό από τον Ιανουάριο 1973.

Οι μέσες ωριαίες αποδοχές από εργασία διαμορφώθηκαν, τον Οκτώβριο, σε 29,50 δολάρια, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 4,5%, σε ετήσια βάση και κατά 0,1%, σε μηνιαία βάση, έναντι ετήσιας ανόδου, τον Σεπτέμβριο, κατά 4,6% και μηδενικής μηνιαίας μεταβολής. Τις υψηλότερες μέσες ωριαίες αποδοχές προσφέρουν οι εταιρείες πληροφορικής (44,79 δολάρια) και οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (44,30 δολάρια).

ΓΡΑΦΗΜΑ 7
ΗΠΑ: Εξέλιξη Νέων Θέσεων Εργασίας και Ποσοστού της Ανεργίας, εποχικά διορθωμένα στοιχεία

Πηγή:
Bloomberg

Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ)
Δείκτης PMI Markit

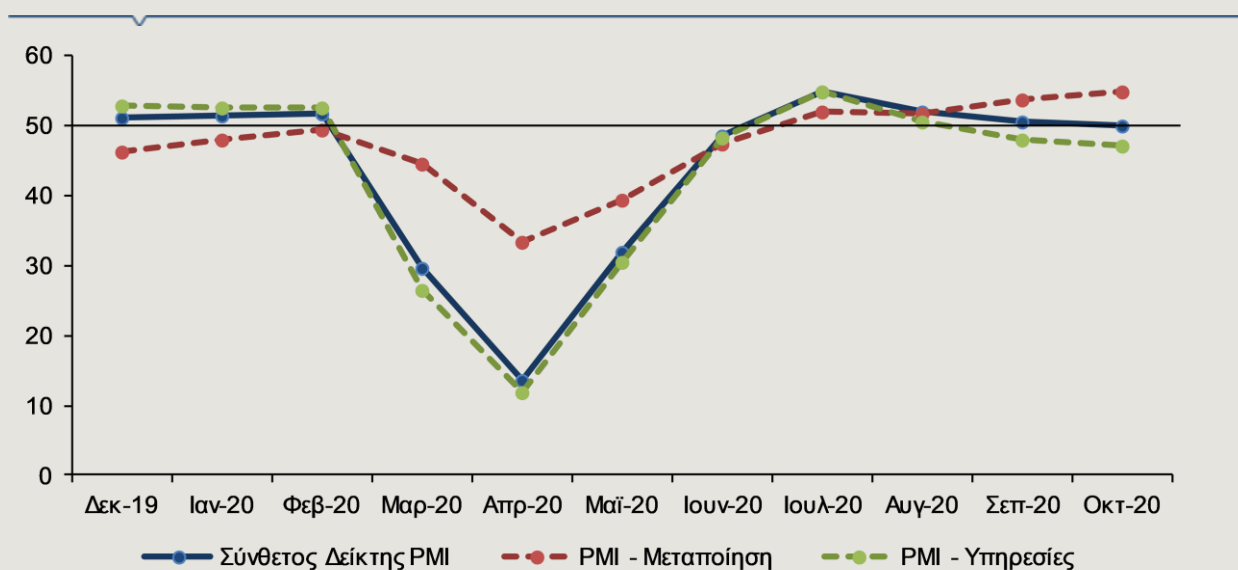
Ο ενοποιημένος δείκτης PMI Markit, τον Οκτώβριο (τελική μέτρηση), υποχώρησε στις 50,0 μονάδες, από 50,4 μονάδες τον Σεπτέμβριο. Πρόκειται για τον τρίτο διαδοχικό μήνα υποχώρησης του ενοποιημένου δείκτη, εξέλιξη που αποδίδεται στην εξασθένηση του επιμέρους δείκτη PMI Markit στις υπηρεσίες (46,9 μονάδες, από 48,0 μονάδες, τον Σεπτέμβριο), καθώς ο επιμέρους δείκτης PMI στη μεταποίηση κατέγραψε άνοδο, κινούμενος σημαντικά πάνω από τις 50 μονάδες (54,8 μονάδες, από 53,7 μονάδες τον Σεπτέμβριο). Υπενθυμίζεται ότι το όριο των 50 μονάδων αποτελεί το διαχωριστικό σημείο μεταξύ συρρίκνωσης και επέκτασης (Γράφημα 8).

Από το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, ο επιμέρους δείκτης PMI στις υπηρεσίες κατέγραψε μεγαλύτερη μείωση σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη της μεταποίησης, ως συνέπεια της απαγόρευσης των ταξιδιωτικών μετακινήσεων από τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών της ΖτΕ. Με εξαίρεση το δίμηνο Ιουλίου-Αυγούστου, διάστημα κατά το οποίο η τουριστική κίνηση ανέκαμψε μερικώς, ο δείκτης κινείται σταθερά κάτω από τις 50 μονάδες. Σημειώνεται ότι, πριν το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, οι υπηρεσίες στήριζαν την οικονομία της ΖτΕ, ενώ ο αντίστοιχος δείκτης κινούνταν πάνω από τις 50 μονάδες. Σε όλες τις χώρες που συμμετέχουν στη σύνθεση του δείκτη, τον Οκτώβριο, καταγράφηκε μείωση, με τη μεγαλύτερη να σημειώνεται στην Ισπανία και τη μικρότερη στην Γερμανία. Η απασχόληση στον τομέα των υπηρεσιών μειώθηκε για όγδοο διαδοχικό μήνα, ενώ το μόνο κράτος στο οποίο σημειώθηκε αύξηση των θέσεων απασχόλησης ήταν η Γερμανία.

Όσον αφορά στη μεταποίηση, τα στοιχεία της έρευνας για τον Οκτώβριο υποδηλώνουν επιτάχυνση των συνθηκών ανάκαμψης του κλάδου της μεταποίησης στη ΖτΕ, εξέλιξη που αποδίδεται στην αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας. Τόσο η παραγωγή, όσο και οι νέες παραγγελίες αυξήθηκαν, για τέταρτο διαδοχικό μήνα, καθώς ανέκαμψε τόσο η εγχώρια, όσο και η εξωτερική ζήτηση, με το ρυθμό αύξησης να είναι ο εντονότερος των τελευταίων δυόμισι και πλέον ετών. Παρά την ανάκαμψη του κλάδου, η απασχόληση στη μεταποίηση μειώθηκε και τον Οκτώβριο, για δέκατο όγδοο διαδοχικό μήνα. Οι επιχειρηματίες του κλάδου, προκειμένου να ανταποκριθούν στην αύξηση των νέων παραγγελιών, χρησιμοποίησαν το απόθεμα των

τελικών προϊόντων, ενώ προτίμησαν τη χρησιμοποίηση των υφιστάμενων αποθεμάτων πρώτων υλών έναντι της αγοράς τους, λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης των μέσων χρόνων παράδοσης των εμπορευμάτων. Όσον αφορά στις τιμές, αύξηση καταγράφηκε στο κόστος εισροών για τις επιχειρήσεις, για τρίτο διαδοχικό μήνα, την οποία οι επιχειρήσεις μετακύλισαν σε ένα ποσοστό στους πελάτες, με αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών των τελικών προϊόντων, για πρώτη φορά από τον Ιούνιο 2019. Οι προοπτικές για την παραγωγή στο μεταποιητικό κλάδο διατηρούνται θετικές, με τους Ιταλούς και τους Γερμανούς επιχειρηματίες του κλάδου της μεταποίησης να διακατέχονται από το μεγαλύτερο βαθμό αισιοδοξίας.

Αναφορικά με τα κράτη-μέλη που συμμετέχουν στη σύνθεση του δείκτη PMI στη μεταποίηση, με εξαίρεση την Ελλάδα, όλα τα υπόλοιπα κατέγραψαν υψηλότερες επιδόσεις, τον Οκτώβριο, σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο, κινούμενα πάνω από τις 50 μονάδες. Η Γερμανία (58,2 μονάδες), η Αυστρία (54,0 μονάδες) και η Ιταλία (53,8 μονάδες) ξεχώρισαν, καταγράφοντας τις υψηλότερες επιδόσεις των τελευταίων 31, 23 και 31 μηνών, αντίστοιχα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 8
Η εξέλιξη του σύνθετου δείκτη PMI και των επιμέρους δεικτών στη μεταποίηση και στις υπηρεσίες

 Πηγή:
Bloomberg

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

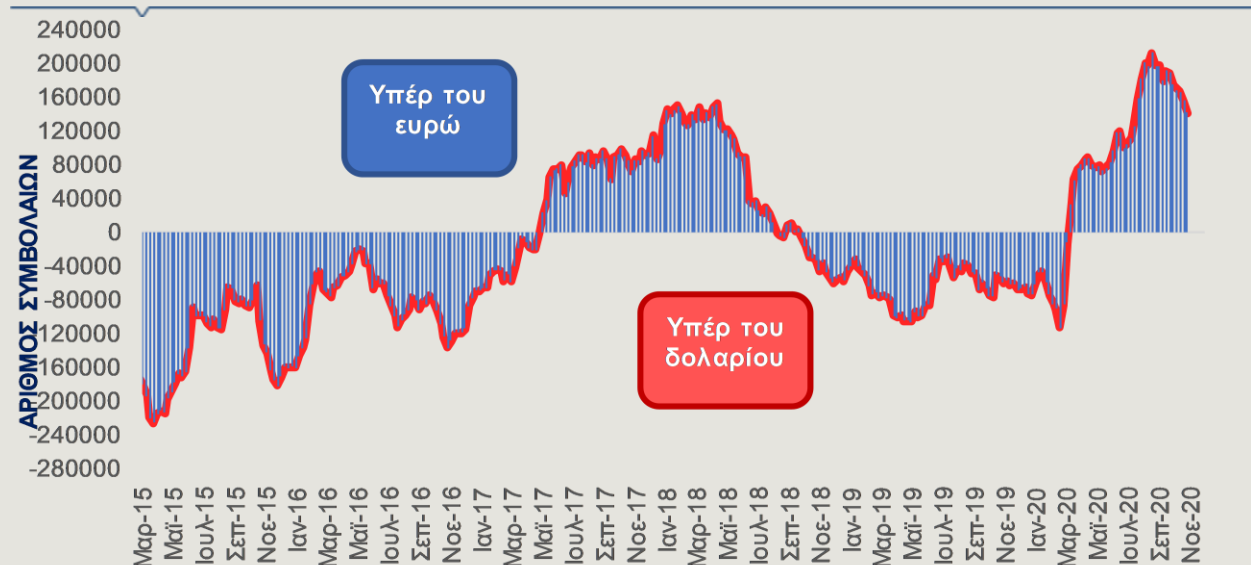
Ισοτιμίες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις) στην ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 3 Νοεμβρίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") μειώθηκαν κατά 15.206 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 140.349 συμβόλαια, από 155.555 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 9). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την έκτη εβδομαδιαία μείωση που καταγράφεται από τις 15 Σεπτεμβρίου.

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, στις 12 Νοεμβρίου, στην Ευρώπη, διαμορφωνόταν περί τα 1,1796 EUR/USD, με αποτέλεσμα το ευρώ να σημειώνει, από την αρχή του έτους, κέρδη έναντι του δολαρίου (+5,2%), ενώ διαπραγματευόταν υψηλότερα κατά 14,1% από το χαμηλό που είχε καταγράψει στις 3 Ιανουαρίου 2017 (USD 1,0342).

Παρά την ημερήσια άνοδο, το ευρώ διολισθαίνει έναντι του δολαρίου, σε εβδομαδιαία βάση. Τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα για το εμβόλιο της Pfizer κατά του κορωνοϊού έδωσαν σημαντική ώθηση στις χρηματιστηριακές αγορές, ως απόρροια της υψηλότερης διάθεσης ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, ωστόσο το ευρώ δεν κατόρθωσε να ωφεληθεί έναντι του δολαρίου. Αντίθετα, το ευρωπαϊκό νόμισμα αποδυναμώθηκε έναντι του δολαρίου, καθώς οι συμμετέχοντες στις αγορές ανησυχούν ότι τα αυστηρά περιοριστικά μέτρα που έχουν επιβληθεί σε πολλές περιοχές της Ευρώπης, στην προσπάθεια ανάσχεσης του δεύτερου κύματος

της πανδημίας, ενδέχεται να υπονομεύσουν την αναπτυξιακή προοπτική των κρατών-μελών της Ζώνης του Ευρώ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9
Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές

Πηγή:
CFTC, IMM

Όσον αφορά στη νομισματική πολιτική, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα (Fed) των ΗΠΑ, στην τελευταία συνεδρίασή της, διατήρησε αμετάβλητο το βασικό επιτόκιο στο εύρος 0%-0,25%. Όπως τονίστηκε, η Fed θα διατηρήσει το βασικό επιτόκιο στο τρέχον επίπεδο, μέχρις ότου επιτευχθούν οι στόχοι που έχει θέσει για την απασχόληση και τον πληθωρισμό. Η προσοχή των συμμετεχόντων στις αγορές στρέφεται στην επόμενη συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), στις 10 Δεκεμβρίου, καθώς θεωρείται πιθανό να ανακοινωθεί αύξηση του συνολικού ποσού των αγορών ομολόγων, στο πλαίσιο του νέου Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP), το οποίο ανέρχεται σε Ευρώ 1,35 τρισ.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ εμφανίζει κέρδη, σε ημερήσια βάση, έναντι του φράγκου, κινούμενο στην περιοχή των 1,08039 φράγκων (12.11.2020). Το ευρώ σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του φράγκου, της τάξης του 0,5%.

Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας (SNB), την προηγούμενη εβδομάδα, πιθανολογείται ότι δεν υπήρξε παρέμβαση της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου. Το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στην SNB διατηρήθηκε αμετάβλητο στα 707,6 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα που έληξε στις 6 Νοεμβρίου, σε σύγκριση με την εβδομάδα μέχρι και τις 30 Οκτωβρίου. Η αβεβαιότητα που προκαλεί το δεύτερο κύμα της πανδημίας COVID-19 διατηρεί σταθερή τη ζήτηση για το ελβετικό φράγκο, με την SNB να προσπαθεί μέσω τακτικών παρεμβάσεων να αποτρέψει την ανατίμησή του, καθώς μια τέτοια εξέλιξη πλήττει σοβαρά τις ελβετικές εξαγωγές. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι το ευρώ καταγράφει σημαντικά εβδομαδιαία κέρδη, καθώς η ανακοίνωση της Pfizer σχετικά με το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού βελτίωσε σημαντικά το επενδυτικό κλίμα, με αποτέλεσμα την αποδυνάμωση του ελβετικού φράγκου. Οι συμμετέχοντες στην αγορά προβλέπουν ότι η SNB θα συνεχίσει τις παρεμβάσεις της, όταν κρίνεται απαραίτητο, προκειμένου να επιφέρει εξασθένιση του φράγκου, ενώ, όσον αφορά στα επιτόκια, δεν αναμένουν μεταβολή από το τρέχον επίπεδο του -0,75% (το χαμηλότερο παγκόσμια).

Στερλίνα (GBP) ► Η στερλίνα, στις 12 Νοεμβρίου, εμφάνιζε αρνητική εικόνα, σε ημερήσια βάση, καταγράφοντας απώλειες τόσο έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (1,3163 USD/GBP), όσο και έναντι του ευρώ (0,8966 GBP/EUR). Σημειώνεται ότι, από την αρχή του έτους, η στερλίνα καταγράφει απώλειες κατά 6% έναντι του ευρώ και κατά 0,7% έναντι του δολαρίου.

Συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον καθορισμό της μελλοντικής εμπορικής τους σχέσης, με την αβεβαιότητα ως προς την έκβασή τους να διατηρείται. Στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ληφθεί περιοριστικά μέτρα (lockdown) διάρκειας τεσσάρων εβδομάδων, μέχρι τις αρχές Δεκεμβρίου, εξέλιξη που αναμένεται να ανακόψει την ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας που καταγράφηκε το τρίτο τρίμηνο. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την αρχική εκτίμηση, το τρίτο τρίμηνο, το ΑΕΠ στο Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκε κατά 15,5%, σε τριμηνιαία βάση (-19,8%, το δεύτερο

τρίμηνο), με την ιδιωτική κατανάλωση να αυξάνεται κατά 18,3% (-23,6%, το δεύτερο τρίμηνο).

Η Κεντρική Τράπεζα της Αγγλίας (BoE), στην τελευταία συνεδρίασή της (5 Νοεμβρίου), αποφάσισε την ενίσχυση του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης κατά 150 δισ. λίρες, με το συνολικό πακέτο πλέον να ανέρχεται σε 895 δισ. λίρες. Παράλληλα, διατήρησε αμετάβλητο το βασικό της επιτόκιο, στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο του 0,10%.

Σωρευτικά, η στερλίνα, από την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος, στις 23 Ιουνίου 2016 (αποχώρηση/παραμονή από την Ε.Ε.), έχει διολισθήσει κατά 11,1% έναντι του δολαρίου και κατά 17% έναντι του ευρώ. Σε επίπεδο ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, το ασφάλιστρο κινδύνου (CDS-Credit Default Swaps), πενταετούς διάρκειας, στις 12 Νοεμβρίου, διαμορφωνόταν σε 21,6 μ.β., από 22,6 μ.β., στις 5 Νοεμβρίου.

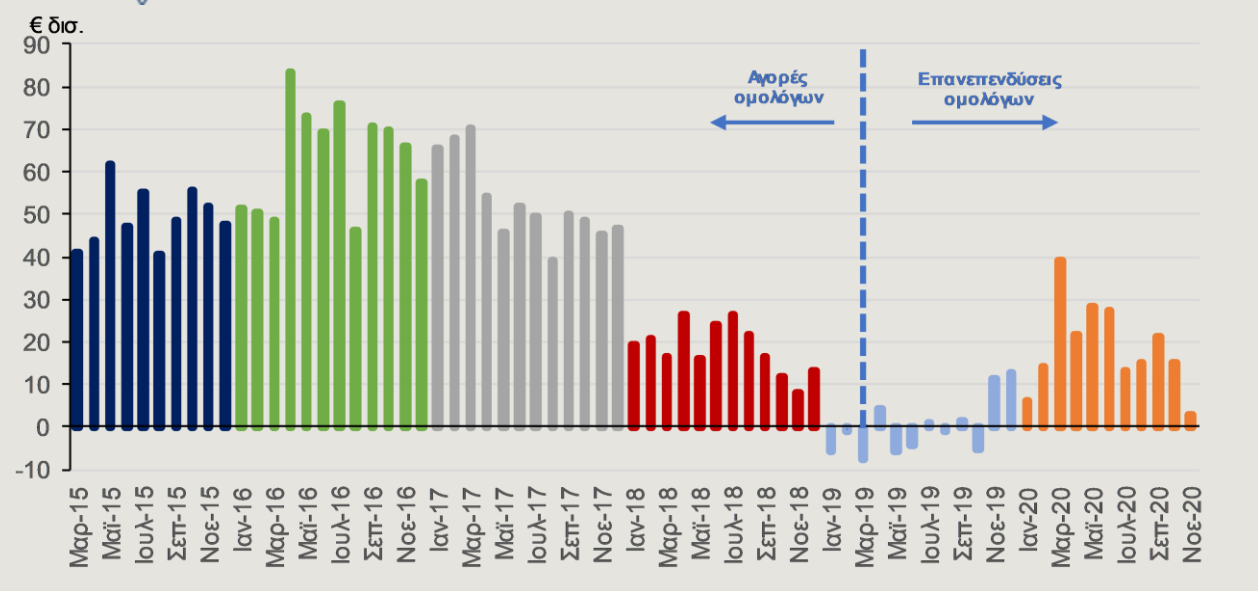
Αγορές ομολόγων – Χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Η αξία του χαρτοφυλακίου κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ (Γράφημα 10) που έχει προέλθει από την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), για την εβδομάδα μέχρι τις 6 Νοεμβρίου, διαμορφώθηκε στα Ευρώ 2,312 τρισ. Η ΕΚΤ προέβη σε αγορές καλυμμένων ομολόγων, αξίας Ευρώ 297 εκατ., σε αγορές Asset-Backed Securities, αξίας Ευρώ 16 εκατ. και σε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων, αξίας Ευρώ 1,7 δισ. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ, την περασμένη εβδομάδα, πραγματοποίησε καθαρές αγορές, αξίας Ευρώ 14 δισ., στο πλαίσιο του νέου Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP), με τη συνολική αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου να διαμορφώνεται περί τα Ευρώ 641,6 δισ.

Στην ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος της απόδοσης του δεκαετούς κρατικού ομολόγου, λήξης 18 Ιουνίου 2030, με κουπόνι 1,5%, διαμορφωνόταν, στις 12 Νοεμβρίου, μεταξύ 0,78% και 0,81%. Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του δεκαετούς ομολόγου της Ελλάδας και του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) υποχώρησε στις 133 μονάδες βάσης. Παράλληλα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ, διαμορφώθηκε στο -0,53% (Γράφημα 11).

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Εξέλιξη αγοραπωλησιών κρατικών ομολόγων ανά μήνα από την ΕΚΤ

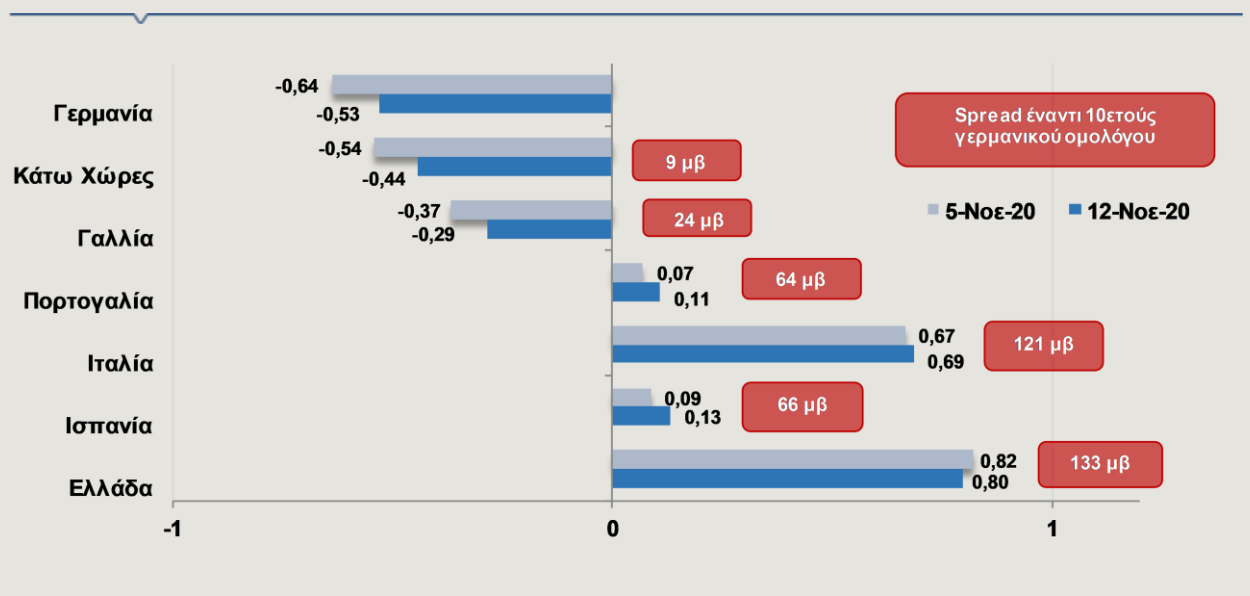

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα, Alpha
Bank

Πτωτική τάση καταγράφεται σε όλες τις χρονικές περιόδους της καμπύλης αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων. Η μη αναμενόμενη αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Ελλάδας από τον οίκο αξιολόγησης Moody's, σε Βα3 με σταθερές προοπτικές από Β1, έδωσε ώθηση στα κρατικά ομόλογα της χώρας. Είναι χαρακτηριστικό ότι η απόδοση του ελληνικού δεκαετούς ομολόγου υποχώρησε, στις 9 Νοεμβρίου, στο 0,73%, το χαμηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί, ενώ τα διετή και τριετή ομόλογα καταγράφουν, για πρώτη φορά, αρνητικές αποδόσεις. Τα ελληνικά κρατικά ομόλογα διατηρούν την ελκυστικότητά τους, αφενός λόγω της στήριξης που παρέχει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα -έχει αγοράσει Ευρώ 13 δισ. κρατικών ομολόγων μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου- στα πλαίσια του Έκτακτου Προγράμματος

Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme - PEPP) και αφετέρου λόγω των θετικών αποδόσεων που προσφέρει η πλειονότητά τους. Επιπλέον, θετική για την ελληνική αγορά κρατικών ομολόγων είναι η δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης, από το οποίο αναμένεται να εισρεύσουν στη χώρα μας περί τα Ευρώ 32 δισ.

Το δεκαετές ομόλογο της Πορτογαλίας, στις 12 Νοεμβρίου, κατέγραφε απόδοση 0,11%, της Ισπανίας 0,13% και της Ιταλίας 0,69%. Η διαφορά απόδοσης του δεκαετούς πορτογαλικού ομολόγου σε σχέση με την αντίστοιχη του γερμανικού υποχώρησε στις 64 μ.β., ενώ του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου υποχώρησε στις 121 μ.β. Τέλος, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου των ΗΠΑ διαμορφωνόταν στο 0,91%, στις 12 Νοεμβρίου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 11
Αποδόσεις 10ετών ομολόγων (%) και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Πηγή:
Bloomberg,
Alpha Bank

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2015	2016	2017	2018	2019	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	-0,4	-0,2	1,5	1,9	1,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,2	0,0	0,9	1,1	0,8	
Δημόσια Κατανάλωση	1,6	-0,7	-0,4	-2,5	2,1	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	0,7	4,7	9,1	-12,2	4,7	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,1	-1,8	6,8	8,7	4,8	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,4	0,3	7,1	4,2	2,5	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1,7	-0,8	1,1	0,6	0,3	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	24,9	23,5	21,5	19,3	17,3	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	0,6	3,5	3,9	4,4	4,3	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	175,9	178,5	176,2	181,2	176,6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-0,8	-1,7	-1,9	-2,8	-1,4	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2019	2019	2020			Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q4	Q1	Q2	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	0,6	2,9	3,8	-7,4	-1,5 (Ιαν.-Αύγ.)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	13,2	12,2	-12,4	-54,2	-28,9 (Ιαν.-Οκτ.)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	9,8	10,2	55,7	0,3	15,5 (Ιαν.-Αύγ.)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	0,9	-1,4	1,5	-7,1	-2,6 (Ιαν.-Σεπ.)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	54,2	53,8	51,0	40,0	48,7 (Οκτ.)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	105,4	108,8	110,7	91,8	92,3 (Οκτ.)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	103,6	104,1	108,6	87,6	95,4 (Οκτ.)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-19,8	-7,1	-10,4	-31,1	-45,5 (Οκτ.)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	-0,6	-0,6	0,1	0,4	2,4 (Σεπ.)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	1,7	1,7	3,4	3,8	8,3 (Σεπ.)	
- Βιομηχανία	0,4	0,4	4,5	6,5	9,5 (Σεπ.)	
- Κατασκευές	-4,4	-4,4	-3,7	-4,0	-4,7 (Σεπ.)	
- Τουρισμός	3,8	3,8	3,7	1,9	11,7 (Σεπ.)	
Νοικοκυριά	-2,9	-2,9	-2,9	-2,7	-2,5 (Σεπ.)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-1,6	-1,6	-1,7	-1,7	-1,6 (Σεπ.)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,4	-3,4	-3,4	-3,0	-2,8 (Σεπ.)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	0,3	0,1	0,4	-1,4	-1,8 (Οκτ.)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	7,2	7,5	6,6	4,1	4,1 (Β' τρίμ.)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	17,3	16,6	15,4	17,0	16,8 (Αύγ.)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	1,9	0,8	-0,5	-15,2	-15,2 (Β' τρίμ.)	
Ιδιωτική Κατανάλωση	0,8	1,2	-0,7	-11,6	-11,6 (Β' τρίμ.)	
Δημόσια Κατανάλωση	2,1	-1,4	1,4	-3,2	-3,2 (Β' τρίμ.)	
Επενδύσεις	4,7	14,0	-6,4	-10,3	-10,3 (Β' τρίμ.)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,8	0,7	2,4	-32,1	-32,1 (Β' τρίμ.)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,5	-0,3	-1,1	-17,2	-17,2 (Β' τρίμ.)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, ΙΟΒΕ, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

¹ Υποθέσεις για τον υπολογισμό της επίδρασης των επιχορηγήσεων του Αναπτυξιακού Ταμείου στο ΑΕΠ των χωρών της ΕΕ-27 (Oliver Picek, “Spillover Effects from the Next Generation EU”, Leibniz Information Centre for Economics)

- τα ποσά των επιχορηγήσεων θα χρησιμοποιηθούν προκειμένου να προκαλέσουν ένα θετικό σοκ στη ζήτηση κάθε χώρας, ως εξής: το 1/3 για δημόσιες δαπάνες και τα 2/3 για επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές (σημειώνεται ότι μέχρι στιγμής δεν είναι γνωστή η κατανομή των κονδυλίων, ούτε μεταξύ των συνιστωσών του ΑΕΠ από την πλευρά της ζήτησης, ούτε μεταξύ των κλάδων).
- η συνολική ζήτηση θα αυξηθεί αναλογικά, σύμφωνα με το ισχύον παραγωγικό μοντέλο της κάθε χώρας,
- τα κονδύλια του προγράμματος “Next Generation EU” θεωρείται ότι έχουν επιπρόσθετες επιδράσεις στην οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή δεν υποκαθιστούν άλλες συνήθεις δαπάνες,
- θα απορροφηθεί το 100% των προβλεπόμενων κονδυλίων. Σημειώνεται ότι σε περιπτώσεις αντίστοιχων προγραμμάτων όπως π.χ. στο ΕΣΠΑ το ποσοστό απορρόφησης ενδέχεται να υπολείπεται του συνόλου (88%).

² Πρόκειται για τον Πυρήνα του Πληθωρισμού, ο οποίος, σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΛΣΤΑΤ υπολογίζεται από το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή εξαιρώντας τις ομάδες: Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά, Αλκοολούχα ποτά, Καπνός και Προϊόντα Ενέργειας.

³ Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών της ΕΕ-28. Οι κύριες διαφορές μεταξύ του εναρμονισμένου και του εθνικού δείκτη είναι:

- Το έτος αναφοράς του ΕνΔΤΚ είναι το 2015=100,0 και του εθνικού ΔΤΚ το 2009=100,0.
- Ο ΕνΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια της Χώρας από μόνιμους ή μη μόνιμους κάτοικους, ενώ ο εθνικός ΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες των ιδιωτικών νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων στην οικονομική επικράτεια και στην αλλοδαπή.
- Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών του ΕνΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων των Εθνικών Λογαριασμών και της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), ενώ του εθνικού ΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων της ΕΟΠ.

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιαδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματός του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του